

Ο Θάνατος κι ο Μικρούτσικος

Του Δ. Σ. ΑΒΡΑΜΙΔΗ

Είναι η πρώτη φορά στη ζωή μου που διάβασα ολόκληρο βιβλίο στην οθόνη του υπολογιστή. Δηλαδή ανέγνωσα μεν, αλλά δεν εισέπραξα την υλική αίσθηση της ανάγνωσης. Το βάρος του βιβλίου, τις διαστάσεις του, τις γραμματοσειρές του, το χαρτί του, τις τυπογραφικές ομορφιές ή τις κακοτεχνίες του, τα περιθώρια στην άκρη της σελίδας που σημειώνουμε τα δικά μας. Άρα διάβασμα χωρίς τη σωματική αίσθηση που το συνοδεύει. Καινούργια κόλπα.

«Ο Θάνατος κι ο Μικρούτσικος, μια αυτοβιογραφία» είναι ο τίτλος του βιβλίου που βασίζεται σε μια σειρά συνεντεύξεων που πήρε από τον Θάνα Μικρούτσικο ο Οδυσσέας Ιωάννου. Το βιβλίο ήδη κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Πατάκη» και παρουσιάζεται τη Δευτέρα στην Πάτρα.

Η πρώτη παρατήρηση έχει να κάνει με τη δομή του βιβλίου. Δεν είναι μια κλασική αυτοβιογραφία όπου ο αυτοβιογραφούμενος παρουσιάζει σε πρώτο πρόσωπο τα του βίου του, τονίζοντας, εξηγώντας, ερμηνεύοντας ή και αποσιωπώντας. Ούτε είναι μια κανονική βιογραφία όπου ο βιογράφος ερευνά, όχι μόνο στον βιογραφούμενο, αλλά και σ' άλλες συμπληρωματικές ή ακόμα κι εχθρικές πηγές ώστε να συνθέσει τη βιογραφία.

Είναι κάτι ανάμεσα στη βιογραφία και στην αυτοβιογραφία αφού η αποκλειστική πηγή είναι ο ίδιος ο Μικρούτσικος με ενδιάμεσα κείμενα του Ιωάννου που, τρόπον τινά, συνθέτουν μεταξύ τους τις διαδοχικές αφηγήσεις του βιογραφούμενου.

Αυτή η παρατήρηση για τη δομή του βιβλίου δεν είναι βιβλιογραφικός σχολαστικισμός που αφορά τη φόρμα, άλλωστε ξέρουμε πια πολύ καλά ότι η μορφή και το περιεχόμενο είναι κάτι παραπάνω από κώλος και βρακί. Ο Μικρούτσικος είναι

> Το βιβλίο ήδη κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Πατάκη» και παρουσιάζεται τη Δευτέρα στην Πάτρα

Το εξώφυλλο του βιβλίου του Οδυσσέα Ιωάννου, που βασίζεται σε συνεντεύξεις του μουσικοσυνθέτη Θάνου Μικρούτσικου

ένας γοητευτικός κι εξαιρετος αφηγητής. Οι διάφορες φάσεις της ζωής του, η καλλιτεχνική του διαδρομή, η πολιτική του δράση, ο προσωπικός του βίος, η πολιτιστική διαχείριση, η Πάτρα της παιδικής του ηλικίας αλλά και αργότερα, οι γονείς, οι γυναίκες, τα παιδιά, οι φίλοι, οι προσωπικότητες που συνάντησε, οι τόποι που επισκέφθηκε παραλούν με ένα τρόπο που είναι ο τυπικός Μικρούτσικος. Δηλαδή χειμαρρώδης, με ευφυΐα, χιούμορ και αυτοπεποίθηση και φυσικά με ένα πλήθος πληροφοριών κάθε λογής. Ένας συναρπαστικός άνθρωπος που αφηγείται το συναρπαστικό του βίο.

Αυτό, θαρρώ, είναι και το πρόβλημα του βιβλίου. Στρογγυλό και στρογγυλεμένο. Τόσο ο αυτοβιογραφούμενος όσο και ο βιογράφος του, απέφυγαν τους προσωπικούς δαίμονες, τις σκοτεινές πλευρές, τα αδιέξοδα στενά σοκάκια. Παρέμειναν στη φωτισμένη λεωφόρο όπου όλα ή σχεδόν όλα είναι εύλογα, δημιουργικά, επαρκώς αιτιολογημένα και απολύτως φυσιολογικά. Δεν μπορεί

να ξέρω αν όντως αυτός είναι ο βίος του Μικρούτσικου, αλλά τείνω να πιστεύω ότι αυτή είναι, μάλλον, η εκδοχή που επέλεξαν ο ίδιος και ο βιογράφος του.

«Θεέ μου φύλαγέ με από την κριτική γιατί από την αυτοκριτική ξέρω να φυλάγομαι μόνος μου», έλεγε ένα παλιό κομμουνιστικό ανέκδοτο που σίγουρα θα το ξέρει ο Μικρούτσικος. Από κοντά έρχεται ο Ιωάννου που αγαπά κι εκτιμά το Μικρούτσικο, αυτό είναι ολοφάνερο στο βιβλίο και δηλώνεται εντίμως, αλλά αυτός ο συνδυασμός μπορεί και να λειτουργεί σαν το πόδι στο φρένο. Προσοχή, δεν θέλω να πω ότι είναι ένα κακό βιβλίο ή οτιδήποτε σχετικό. Το διάβασα, το ευχαριστήθηκα και μπορώ να μιλάω ώρες γι' αυτό.

Τι ακριβώς ήταν η Πάτρα της «μπελ-επόκ» στο σύγχρονο μύθο της οποίας ο Μικρούτσικος συνέβαλε τα μέγιστα; Γιατί στην ελληνική κοινωνία το τραγούδι, αυτή η συναισθηματική απογείωση κι ενίοτε η συναισθηματική κλαπάτσα, παίζει κυρίαρχο ρόλο επικαθορίζοντας την ιστορία

των συναισθημάτων μας; Πως συνάπτεται αυτό το γεγονός με τις ιστορικές και κοινωνικές μας δομές; Είναι ο Ρίτσος τόσο σπουδαίος όσο λέει ο Μικρούτσικος κι ο Κοζιάς «ανάλογης χειρονομίας» με το Βιγιόν και τον Μπλένκ; Αυτά κι άλλα τέτοια μου έρχονταν στο νου, καθώς διάβαζα το βιβλίο. Το βιβλίο βέβαια δεν απαντά σε τέτοια ερωτήματα, κι ούτε γράφτηκε γι' αυτό το σκοπό, αλλά καμιά φορά τα βιβλία αξίζουν περισσότερο για τα ερωτήματα που παράγουν στον αναγνώστη τους, παρά για τις απαντήσεις που (δεν) του δίνουν.

Υ.Γ. Για όσους παρακολουθήσαμε ή ζήσαμε από κοντά την υπέροχη περιπέτεια του Διεθνούς Φεστιβάλ Πάτρας από τα μέσα έως τα τέλη της δεκαετίας του 1980, η συνάντησή μας με τον Μικρούτσικο, υπήρξε και εξακολουθεί να είναι ευεργετική. Οργάνωσε και παρήγαγε τον καλύτερο υπαινισμό που έτυχε σ' αυτήν τη γενιά ως προς το τι διαφορετικό και πολύ πιο σημαντικό, θα μπορούσε να είναι η Πάτρα. Τα υπόλοιπα κάποια άλλη φορά ή και ποτέ.